

Jätelain (646/2011) 126 §:n mukaisen määräyksen antaminen ja juoksevan uhkasakon asettaminen määräyksen tehostamiseksi, Hettula Oy

94/11.03.02/2019

RakYmplk 04.07.2019 § 83

Kittilän kunnan vuoden 2019 ympäristönsuojelun valvontaohjelman mukaan vuonna 2019 kunnan ympäristövalvonnan erityisenä painopistealana on jätehuollon ja jätelain valvonta.

Jätelain (646/2011) 122 §:n mukaan valvontaviranomaisella tai tämän määräämällä virkamiehellä tai viranhaltijalla on oikeus pyynnöstä saada jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvontaa ja lain täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot jätteen haltijalta tai muulta jätehuollon toimijalta. Jätelain 24 §:n mukaan jätelain yleisiä valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Kittilän kunnan 25.7.2017 voimaantulleen hallintosäännön (Kvalt 19.062017 § 56) mukaan Kittilän kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta toimii Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena. Kittilän kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta on delegointipäätöksessään (RakYmp ltk 17.12.2018 § 172) määrännyt ympäristösihteerin ja ympäristötarkastajan käyttämään jätelain 122 §:n mukaista tiedonsaanti- ja jätelain 123 §:n mukaista tarkastusoikeutta.

Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on 22.3.2019 päivätyssä selvitys- ja asiakirjapyynnössä pyytänyt jätelain valvontatoimenpiteenä Hettula Oy:ltä selvitystä keräämiensä jätteiden alkuperästä sekä toimittamaan Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle jätelain 118 §:n ja 119 §:n mukaisen kirjanpidon Hettula Oy:n toiminnassa kerättyjen, kuljetettujen, välitettyjen ja/tai käsiteltyjen jätteiden lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä ja toimituspaikasta ajalta 26.3.2013–25.3.2019.

Jätelain 118 §:n 1 momentin kohtien 3 ja 5 mukaan toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa jätteistä, jos kysymyksessä on ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukossa 1 ja 2 olevassa 13 kohdassa tarkoitettu jätteen laitos- tai ammattimainen käsittely tai 94 §:ssä tarkoitettu jätteen kuljettaminen ja välittäjänä toimiminen. Jätelain 119 §:n 2 momentin mukaan nämä kirjanpitoliedot on säilytettävä kirjallisesti tai sähköisesti kuusi vuotta.

VNa jätteistä (179/2012) mukaisessa käsiteltyjä jätteitä koskevassa kirjanpidossa (22 §) ja kuljetettuja, välitettyjä tai kerättyjä jätteitä koskevassa kirjanpidossa (23 §) on oltava seuraavat tiedot:

- 1) jätteen määrä (22 ja 23 §),
- 2) jäteluettelon mukainen jätteen nimike ja kuvaus jätelajista sekä olennaiset tiedot ominaisuuksista ja koostumuksesta (22 ja 23 §),
- 3) vaarallisesta jätteestä komission asetuksen N:o 1357/2014 mukaiset pääasialliset vaaraominaisuudet (22 ja 23 §),
- 4) jos jäte tuodaan muualta, jätteen edellisen haltijan ja kuljettajan nimi ja yhteystiedot (22 §),
- 5) jätteen käsittelytapa ja käsittelytoimen luokitus VNa jätteistä (179/2012) liitteen 1 tai 2 mukaisesti (22 §),
- 6) jätteen käsittelyssä syntyvästä jätteestä soveltuvin osin VNa jätteistä 20 §:n 2 momentin mukaiset tiedot (22 §),
- 7) jätteen luovuttaneen kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan nimi ja yhteystiedot (23 §),
- 8) jätteen kuljetuksen tai jätteen vastaanoton ja luovutuksen päivämäärät (23 §),
- 9) jätteen vastaanottajan nimi ja yhteystiedot (23 §).

Edellä mainittujen kohtien 4, 7 ja 8 tiedot pyydettiin toimittamaan kiinteistökohtaisesti.

Selvitystä ja jätteiden keräystä, kuljetusta, välitystä ja/tai käsittelyä koskevaa kirjanpitoa pyydettiin sen selvittämiseksi, onko Hettula Oy:n keräämän yhdyskuntajätteen joukossa Kittilän kunnan vastuulla olevaa/vastuulle kuuluvaa jätettä (jätelaki 32 §). Selvitys ja pyydetty asiakirjat/tiedostot pyydettiin toimittamaan viimeistään 25.4.2019.

Sähköpostitse 25.4.2019 antamassaan vastauksessa Hettula Oy:n toimitusjohtaja Pertti Hettula ilmoitti, että Hettula Oy on jo aikaisemmin lähettänyt sähköpostilla Kittilän kunnalle myös vastaussähköpostin liitteenä olleen raportin Hettula Oy:n jäteaseman toiminnasta vuodelta 2018 ja mainitsi, että jäteraportit on toimitettu vuosittain Kittilän kunnalle. Vuoden 2018 raportti Hettula Oy:n jäteaseman toiminnasta on saapunut Kittilän kunnan ympäristövalvonnan sähköpostiin (ymparisto@kittila.fi) 25.3.2019. Jäteraportissa on kuvattuna ja lueteltuna jätelajeittain jätteiden kokonaismäärät vuoden 2018 aikana Hettula Oy:n jäteasemalla vastaanotetuista jätteistä, jäteasemalla varastoiduista jätteistä sekä jäteasemalta lähteneistä jätteistä.

Vastaukseen ei ollut liitettynä selvitys- ja asiakirjapyynnössä 22.3.2019 pyydettyä jätelain 118 §:n ja 119 §:n mukaista kirjanpitoa Hettula Oy:n toiminnassa kerättyjen, kuljetettujen, välitettyjen ja/tai käsiteltyjen jätteiden lajista, laadusta ja määrästä, eikä kiinteistökohtaisia tietoja jätteiden alkuperästä, kuljetus- tai vastaanottoajankohdasta ja toimituspaikasta ajalta 26.3.2013–25.3.2019. Vastauksessa ei myöskään annettu muuta

selvitystä Hettula Oy:n keräämien jätteiden alkuperästä (aikaisemmasta haltijasta ja/tai kiinteistöstä mistä jätteet on luovutettu).

Koska pyydettyä jätelain 118 §:n ja 119 §:n mukaista kiinteistökohtaista kirjanpitoa ei ole toimitettu Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle määräaikaan mennessä, Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on kehottanut 27.5.2019 Hettula Oy:tä jätelain 122 §:n nojalla jätelain yleisenä valvontatoimena toimittamaan Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle yksityiskohtaisen selvityksen keräämiensä, välittämiensä, kuljettamiensa ja/tai käsittelemiensä yhdyskuntajätteiden alkuperästä sekä liittämään selvitykseen Hettula Oy:n toiminnassa kuljetettuja, välitettyjä ja/tai kerättyjä jätteitä koskeva kirjanpito ajalta 26.3.2013–5.5.2019. Kehotuksen mukaan kyseisen kirjanpidon tulee pitää sisällään yksityiskohtaiset tiedot (osoitteet) kaikista Kittilän kunnan alueella olevista kiinteistöistä, mistä Hettula Oy on kerännyt yhdyskuntajätettä kyseisen ajanjakson aikana (mukaan lukien jätteen luovuttaneen kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan nimi ja yhteystiedot), kiinteistökohtaisesti jätteenkuljetuksen ja luovutuksen päivämäärät ja kunkin päivämäärän kohdalta kyseiseltä kiinteistöltä kerätyn jätteen määrä (VNa jätteistä 23 §). Selvitys ja pyydetty kirjanpito on kehotettu toimittamaan Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 14 vuorokauden kuluessa kehotuksen tiedoksisaannista lukien. Tähän kehotukseen oli liitetty asianosaisen kuuleminen, jonka mukaan Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen harkitsee velvoittavansa Hettula Oy:tä toimittamaan jätelain 118 §:n ja 119 §:n mukaisen kirjanpidon Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, mikäli kehotus- ja kuulemisasiakirjassa annettua kehotusta ei noudateta. Kuulemisasiakirjan mukaan määräyksen noudattamisen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakkolain (1113/2000) mukainen sakon uhka. Toiminnanharjoittajalle on annettu 14 vuorokautta aikaa kehotuksen tiedoksiannosta antaa asiassa selitys asiassa.

Hettula Oy toimitti 17.6.2019 Kittilän kuntaan selityksen asiasta, mutta ei toimittanut pyydettyä jätelain 118 §:n ja 119 §:n mukaista kirjanpitoa Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kehotuksen määräaikaan mennessä. Selityksessä ei tullut esille seikkoja, seikkoja, joiden perusteella Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulisi keskeyttää kehotuksella vireillepantu hallintopakkomenettely.

Jätelain 118 §:n ja 119 §:n mukaista kirjanpitovelvollisuutta vastaava kirjanpitovelvollisuus oli myös ajantasaista jätelakia (646/2011) edeltävän lain perusteella (jätelaki 1072/1993 51 §). Hettula Oy:ltä on vaadittu tätä kirjanpitoa kiinteistökohtaisesti Lapin

ympäristökeskuksen toimesta vuonna 2009 (asianosaisen kuuleminen 24.4.2009 sekä asianosaisen kuuleminen/täydennyspyyntö 18.6.2009).

Jätelain (646/2011) 118 ja 119 §:ien mukaista kirjanpitoa koskeva asiakirjapyyntö on toimitettu Kittilän ympäristönsuojeluviranomaisen määräämän viranhaltijan toimesta Hettula Oy:lle sähköpostitse 22.3.2019, joten Hettula Oy:llä on ollut yli kolme kuukautta aikaa toimittaa pyydetty kirjanpito Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Pyydetyn kirjanpidon sisältämien tietojen salassapidosta on säädetty viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) sekä jätelaissa 122 § ja 146 §.

Uhkasakkolain (1113/1990) mukaan uhkasakko asetetaan määräämällä päävelvoite asianosaisen noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen tehostamiseksi on asetettava eri uhkasakko. Uhkasakko asetetaan joko kiinteänä tai sitten sen suuruus määräytyy ajan kulumisen mukaan (juokseva uhkasakko). Asettamispäätöksessä on selvästi käytävä ilmi mihin asianosainen on velvoitettu ja milloin, mihin mennessä tai mistä lähtien päävelvoitetta on noudatettava. Määräajan pituutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun mahdollisuus noudattaa sitä sekä muut asiaan vaikuttavat tekijät. Uhkasakon määrää harkittaessa on otettava huomioon asianomaisen maksukyky sekä päävelvoitteen laatu ja laajuus, mm. päävelvoitteen täyttämiseen liittyvän yleisen edun tärkeys ja kiireellisyys sekä vaadittavien toimien laajuus.

Ympäristösihteeri:

Esitän, että Kittilän kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta määrää jätelain (646/2011) 126 §:n nojalla Hettula Oy:n toimittamaan Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 31.8.2019 mennessä jätelain 122 §:n perusteella jätelain 118 §:n ja 119 §:n mukaisen kirjanpidon ajalta 26.3.2013–5.5.2019 (päävelvoite). Kyseisen, kirjanpidon tulee pitää sisällään yksityiskohtaiset tiedot (osoitteet) kaikista Kittilän kunnan alueella olevista kiinteistöistä, mistä Hettula Oy on kerännyt yhdyskuntajätettä kyseisen ajanjakson aikana (mukaan lukien jätteen luovuttaneen kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan nimi ja yhteystiedot), kiinteistökohtaisesti jätteenkuljetuksen ja luovutuksen päivämäärät ja kunkin päivämäärän kohdalta kyseiseltä kiinteistöltä kerätyn jätteen määrä (VNa jätteistä (179/2012) 23 §).

Kittilän kunnan rakennus- ja ympäristönsuojelulautakunta asettaa jätelain 129 §:n nojalla edellä antamansa päävelvoitteen tehostamiseksi juoksevan uhkasakon, jonka kiinteänä peruseränä on kolmekymmentäviisituhatta (35 000) euroa, mikäli päävelvoitteena

olevaa kirjanpitoa ei ole toimitettu 31.8.2019 mennessä. Lisäeränä on viisituhatta (5 000) euroa jokaiselta alkavalta kuukaudelta veloitteen laiminlyönnin jatkuessa asetetun määräajan jälkeen. Jos päävelvoitetta ei noudateta määräaikaan mennessä, Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi uhkasakkolain 10 §:n nojalla tuomita uhkasakon maksettavaksi.

Uhkasakkolain 18 §:n mukaan milloin uhkasakko, teettämishukka tai keskeyttämishukka on asetettu kiinteää tai irtainta omaisuutta koskevan päävelvoitteen tehosteeksi, veloitettuna on omaisuuden tai sen käyttöoikeuden luovuttaessaan ilmoitettava luovutuksensaajalle, minkälainen päävelvoite ja uhka sitä koskee. Veloitettuna on lisäksi ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Määräykset ovat voimassa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei hallinto-oikeus toisin määrää (jätelaki 139 §).

Määräyksen antamisesta peritään Kittilän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksan (Khall 27.11.2018 § 427) mukainen maksu 350 €.

Päätös:

Pirkko Jauhojärvi esitti Aaro Granrothin kannattamana, että asia jätetään pöydälle ja seuraavaan rakennus- ja ympäristölautakunnan kokoukseen kutsutaan kuultavaksi yrittäjä Pertti Hettula.

Lautakunnan puheenjohtaja Aaro Granroth totesi, että on tehty ympäristösihteerin esityksestä poikkeava kannatettu esitys, joten on äänestettävä.

Puheenjohtaja teki seuraavan hyväksytyn äänestysesityksen:
Ne, jotka kannattavat ympäristösihteerin esitystä äänestävät 'jaa'.
Ne, jotka kannattavat Pirkko Jauhojärven esitystä esitystä, äänestävät 'ei'.

Suoritettussa äänestyksessä "jaa" -ääniä annettiin 3 (Poti, Kumpulainen, Huilaja) ja "ei" -ääniä 4 (Granroth, Jauhojärvi, Mäkitalo, Vuomajärvi).

Pirkko Jauhojärven esitys tuli lautakunnan päätökseksi.
